

Jaarverslag VCA Examenbank 2018

INHOUD

Samenvatting.....	2
1 Examenproducten: toelichting op beheer.....	3
1.1 Inleiding.....	3
1.2 Itembeheer.....	3
1.3 Itemanalyse.....	4
2 Stakeholders, communicatie en review.....	6
2.1 Inleiding.....	6
2.2 Examencommissies.....	6

Samenvatting

Ontwikkelen en vaststellen examenproducten

In 2018 is er het nodige geïnvesteerd om met graphics en animaties te gaan werken in plaats van met foto's en films. De reden hiervoor is dat graphics en animaties beter te manipuleren zijn en daardoor beter aansluiten op het examen c.q. het type kennis dat wordt getoetst. Daarnaast komt het de duidelijkheid van het examen ten goede. Het onderdeel Gasmeter Meetopdrachten is na grondig testen op 3 september gepubliceerd. Ook het proefexamen is aangepast, zodat kandidaten kunnen oefenen en bekend raken met de nieuwe 'look and feel'. De eerste resultaten laten zien dat het examen een goed onderscheidend vermogen heeft.

Het vernieuwde Buitenwacht examen is op 3 december van start gegaan. Gezien de reacties en het verloop vraagt met name het onderdeel 'Communicatief Vaardig Optreden' om een versnelde evaluatie.

Beheren examenproducten

In de Belgische bank is gestart met het verwijderen van alle Nederlandse termen uit het Frans. Het bleek hier om slechts een beperkt aantal items te gaan. Daarnaast is er een strakker uitvoeringsplan opgesteld voor het uitvoeren van verschillende reguliere analyses. Het project 'Bijzondere doelgroepen' heeft geleid tot een advies voor het CEV en het bestuur van SSVV om een pilot uit te voeren in 2019. Er is een begrippenlijst vastgesteld in CEV, vertaald in de standaardtalen en op de site gepubliceerd. Voor het SOG theorie examen is er de mogelijkheid van voorlezen door middel van Read-speaker.

Stakeholders, communicatie en review

Het hele jaar door zijn er bedrijfsbezoeken afgelegd bij leden van de WBC. Dit heeft al geleid tot een grotere bereidheid om leden voor de WBC te leveren. Daarnaast geeft het ook meer inzicht in de (veiligheids)problematiek die bij de opdrachtgevers uit de petrochemie speelt.

1 Examenproducten: toelichting op beheer

1.1 INLEIDING

Het itembeheer bestaat uit het onderhouden van de verschillende itembanken:

- Centrale itembanken voor de VCA-kwalificaties.
  - Basisveiligheid VCA (B-VCA).
  - Veiligheid voor operationeel leidinggevende (VOL-VCA).
  - Veiligheid voor Intercedenten en Leidinggevendens VCU (VIL-VCU).
- Centrale itembanken voor de 16 kwalificaties (met 10 verschillende theorie-examens) van de SSVV Opleidingen Gids.

De ontwikkeling van deze itembanken wordt uitgewerkt in paragraaf 1.2. De examenproducten van het VCA- en SOG-stelsel worden geregistreerd in de toetssoftware (QMP). Itembeheer draagt zorg voor de beschikbaarheid van voldoende en inhoudelijk correcte items. De volgende middelen worden gebruikt bij het beheer van de items:

- Terugkoppeling van de examencommissies.
- Psychometrische analyses van examens en items.
- Klachten en bezwaren.

In paragraaf 1.2 worden de activiteiten rond het beheer en ontwikkeling van de itembanken als gevolg van de inzet van deze middelen toegelicht. In paragraaf 1.3 wordt aangegeven welke analyses zijn uitgevoerd en hoe wordt omgegaan met de afhandeling van klachten en bezwaren.

1.2 ITEMBEHEER

1.2.1 Items per toetsterm en ontwikkelingen

Uitgangspunten voor het itembeheer zijn vanaf 1 september 2017: minimaal 4 items per toetsterm voor Frans, Pools en minimaal 3 items per toetsterm voor de andere standaardtalen. Voor de Nederlandse examens moeten ongeveer 9 items per toetsterm worden ontwikkeld. Het aantal ontwikkelde items ligt hoger dan het minimum. In 2018 zijn in totaal 200 nieuwe items voor de VCA-veiligheidsexamens ontwikkeld en vastgesteld: 80 items voor Basis, 80 items voor VOL/VIL en 40 Groene items. Een belangrijke ontwikkeling is het vooraf testen van een item voordat het in productie wordt genomen zonder dat de kandidaat weet dat dit een testitem is. Hierdoor worden betrouwbaardere resultaten gekregen over het item. De kandidaat weet niet welk item het extra item is, om ervoor te zorgen dat hij/zij het item serieus maakt. Het CEV heeft hier akkoord op gegeven. Het aantal items wordt met 1 vermeerderd. Basis VCA gaat bestaan uit 41 vragen en VOL en VIL gaan bestaan uit 71 vragen. Het testitem wordt niet gescoord. Hoe de vraag gemaakt wordt, heeft dus geen invloed op de te behalen punten van het examen. Het testitem wordt niet meegenomen in de berekening van de cesuur. De cesuur wordt gewoon over de 40/70 echte items berekend.

Project 'VCA Tekstarme items (ronde 3)' is afgerond. In totaal zijn 54 'tekstarme' items ontwikkeld (voor 5 vraagnummers uit het basisexamen).

Uit het basisexamen hebben nu 10 vraagnummers/toetstermen 'tekstarne' items (i.c. items waarbij de tekst uit de stam is vervangen door een afbeelding). De ETT is in het Engels vertaald en daarnaast is er een begrippenlijst opgesteld waar de meest voorkomende begrippen in de examens staan. Deze begrippenlijst is in alle standaardtalen vertaald. Het doel van de begrippenlijst is om meer eenduidigheid te krijgen in het hanteren van complexere begrippen en eenduidigheid in vertalingen.

Bij SOG examens is er een review geweest van de theorie-examens en indirect de toetstermen (mei 2018). Dit heeft geleid tot een aantal aanpassingen c.q. aanvullingen in Uitvoeringsvoorschriften Onafhankelijke Adembescherming, VVL-H en Hoogwerker. Voor flenzen is een apart traject gestart.

Voor de kwalificatie Starre verreiker voor heffen en hijsen zijn de toetstermen van het theorie-examen uitgebreid met een aantal toetstermen van de kwalificatie ABvL. De nieuwe toetsmatrijs is door de WBC vastgesteld. Op basis van deze toetstermen zijn examenvragen geselecteerd uit het examen van ABvL en opgenomen in het examen voor Verreiker heffen en hijsen. Bij Gasmeteren is ook de overstap gemaakt van foto's naar graphics. Dat heeft ervoor gezorgd dat er geen bezwaren meer zijn over de onduidelijkheid van de illustraties. Samen met WBC-leden is invulling gegeven aan meer specifieke randvoorwaarden voor de te gebruiken meetapparatuur, de te meten stoffen en de meetopstellingen tijdens de opleiding. In het UVE zijn bovengenoemde randvoorwaarden en de algemene en specifieke uitgangspunten opgenomen. Het onderdeel vaardigheid Gasmeteren CBT heet nu Meetopdrachten Theorie

1.2.2 Talen

De standaardtalen van 2018 zijn bij B-VCA: Arabisch, Bulgaars, Duits, Engels, Frans, Grieks, Hongaars, Italiaans, Kroatisch, Litouws, Pools, Portugees, Roemeens, Russisch, Slowaaks, Spaans, Turks.

Voor de SOG-kwalificaties zijn, met uitzondering voor Buitenwacht en Gasmeteren, items vertaald in Engels, Duits, Frans, Pools, Portugees, Roemeens en opgenomen in de itembank. Buitenwacht wordt alleen in het Nederlands afgenomen en voor Gasmeteren kan op aanvraag een Engels of Duits examen worden ontwikkeld.

1.2.3 Onderhoud itembank

Door het jaar heen kunnen items uit de itembank verwijderd worden op basis van toegekende bezwaren, analyseresultaten, gewijzigde toetstermen of actualiteit. Als de dekking van items te laag uitvalt, worden er constructieopdrachten verstrekt.

1.3 ITEMANALYSE

De itemanalyse is de wetenschappelijke grondslag voor sturing en verandering van items. In deze paragraaf wordt aangegeven welke analyses zijn uitgevoerd in 2018

1.3.1 Reguliere analyses

In 2018 zijn diverse analyses uitgevoerd. Onder meer over alle items van het B-VCA met de volgende resultaten:

- Slagingspercentage is 68%. Dat is relatief laag. Er volgt nader onderzoek naar de oorzaken.
- Gem. p- en RIT-waarde zijn goed en voldoen aan de kwaliteitseisen.
- De nieuwe vraagvormen functioneren over het algemeen (gezien de gem. p- en RIT-waarde) goed. Alleen Ranking-vragen functioneren slecht.
- 50 items (w.o. 26 MC3) scoren voor wat betreft de p- en RIT-waarde te laag en behoeven nader onderzoek.

De resultaten zijn gecommuniceerd met de CEV. Daarnaast zijn er itemanalyses uitgevoerd voor Buitenwacht, Hoogwerker, Verreiker, Vorkhefruck en Gasmeter. De items die hieruit kwamen zijn beoordeeld en indien nodig doorgezet naar de WBC c.q. aangepast. Het ging in totaal om 15 items.

1.3.2 Dataforensics

Er zijn twee typen dataforensics analyses uitgevoerd:

1. De kwartaalanalyse in 2018 op 7 verschillende assessments: BVCA NL, BVCA TR, BVCA PL, BVCA EN. Voor SOG: Flensverbindingen, Buitenwacht en voor Gasmeter over heel 2017. Op basis van de resultaten van deze kwartaalanalyses en de jaaranalyses over 2017 zijn beheersmaatregelen bepaald.
2. Een specifieke analyse op alle evenementen bij van fraude verdachte opleider(s).

Op basis van de resultaten van deze analyses worden beheersmaatregelen bepaald in overleg met de Examenkamer.

1.3.4 Klachten en bezwaren

Voor B-VCA zijn over heel 2018 bijna 1000 bezwaren binnengekomen. Deze zijn binnen de uiterste behandeltermijn van 20 dagen afgehandeld. Bij SOG liggen het aantal per kwartaal rond de 10. Ook bij SOG zijn de termijnen gehaald. Bezwaren kunnen alleen worden ingediend door kandidaten. Examinatoren, examencentra en opleiders kunnen via de frontoffice hun kritische waarnemingen kwijt. Waar sprake is van inhoudelijk commentaar op de examens wordt dit ingebracht bij de betreffende examencommissie.

1.3.5 Bijzonderheden

Buitenwacht examen

In Q1 is het nieuwe examen Buitenwacht in werking getreden. Dit bestond uit een multimediaal praktijkgericht computerexamen (MPCE) en een praktijkexamen communicatief vaardig optreden. Implementatieproblemen rondom het MPCE, in combinatie met tegenvallende slagingspercentages, hebben tot de beslissing geleid om het MPCE uit te stellen. Wel is het CVO nu standaard in het huidige praktijkexamen met de daarbij behorende beoordelingsformulieren opgenomen. Aan de WBC is voorgesteld de toetsmatrijs aan te passen en meer zorg te besteden aan het implementatieproject alsmede te kiezen voor een aangepaste vormgeving en uitgebreidere testrondes voor de doelgroep. In Q2 is op basis van input van WBC-leden a.d.h.v. functie- en taakomschrijvingen een nieuwe analyse van de toetstermen gemaakt en zijn voorstellen voor wijzigingen in toetstermen besproken en doorgevoerd. In het UVE zijn de uitgangspunten opgenomen. Na de nodige testen, ook bij groepen kandidaten Buitenwacht, is het nieuwe Buitenwacht examen begin december opnieuw ingezet.

Bijzondere doelgroepen

Tijdens de CEV-vergadering is er, na onderzoek onder probleemeigenaren, zoals praktijkschool, gemeenten en Staatsbosbeheer een voorstel gedaan voor een alternatieve examenvorm: een mondeling examen voor kandidaten uit erkende bijzondere doelgroepen. Deze mogelijkheid zou er komen voor kandidaten die ook een (voor die specifieke bijzondere doelgroep) erkende VCA-opleiding hebben doorlopen. De CEV heeft hierop voorgesteld dat er in 2019 gestart wordt met pilots in verschillende branches.

2 Stakeholders, communicatie en review

2.1 INLEIDING

Een goede inbreng van inhoudelijke deskundigen is van essentieel belang om de actualiteit en de praktijkrelevantie van de examens te borgen. In dit hoofdstuk wordt verslag gedaan van de activiteiten van de ambtelijk secretaris, de wijze van communicatie en het verkrijgen van feedback.

2.2 EXAMENCOMMISSIES

VCA Examenbank verleent diensten aan verschillende examencommissies: Centrale Examencommissie VCA (CEV), Waarborgcommissies SSVV Opleidingengids (WBC's) en de Centrale Waarborgcommissie (CWBC). Ambtelijk secretarissen ondersteunen deze examencommissies middels secretariële ondersteuning, voorbereiding van agenda's en vergaderstukken en onderhoud van de handboeken. Daarnaast hebben zij diverse registratie- en signaleringstaken. Verder zijn zij als afgevaardigden van de CEV of een WBC, in overleg met de manager VCA, verantwoordelijk voor het (laten) uitvoeren van opdrachten uit de commissies. De ambtelijk secretarissen ondersteunen het vaststellen van nieuwe items en het afhandelen van bezwaren door subcommissies van de CEV of WBC's.

Q4

- CEV is conform planning in december bijeen geweest. In deze vergadering is het onderzoek naar bijzondere doelgroepen behandeld. Er is eveneens een analyse besproken van de cijfers (deelname/slagingspercentages) van de verschillende talen waarin de VCA examens worden afgenomen (NL/B), en besproken welke analyses er in 2019 zullen worden uitgevoerd. Ook zijn aanpassingen en wijzigingen behandeld t.a.v. de ETT en de toelichting ETT.
- Waarborgcommissies zijn conform de planning bijeen geweest in de maanden september, oktober en november. Gedeeld agendapunt betrof de implementatie van onafhankelijk examineren, de criteria voor examinatoren en een verplichte opleidingsduur. De invulling van deze criteria zijn in de Specificatiebladen verwerkt. Er is overzicht gegeven van de aantallen en slagingspercentages. Er is opvolging gezocht voor de huidig technisch secretaris en er zijn sollicitatiegesprekken met een aantal gegadigden gevoerd.

Q3

- CEV is in oktober bijeen geweest i.p.v. september. In deze vergadering is er door eX:plain een update gegeven rondom het fraudebeleid en de itemanalyses. Er zijn een paar inhoudelijke punten rondom bezwaren en beroepen behandeld en er is een overzicht gegeven van de slagingspercentages en de aantallen bezwaren.

Q2

- CEV is conform planning in juni bijeen geweest. In deze vergadering is de doelstelling van het VCA examen besproken (summatief/formatief) en de communicatie hierover naar 'buiten'. Er is eveneens een analyse besproken van de cijfers (deelname/slagingspercentages) van de verschillende talen waarin de VCA examens worden afgenomen, alsook de risico's, (waarschijnlijke) prevalentie en eventuele maatregelen m.b.t. examenfraude binnen het stelsel.

Q1

- CEV is conform planning in maart bijeen geweest. In deze vergadering zijn aanpassingen met betrekking tot de eind- en toetstermen besproken. Een terugkerend thema is de afstemming met de Belgische partijen met betrekking tot het VCA examen, dat is deze CEV vergadering eveneens aan de orde is geweest.
- In maart is de WBC Bui/OA en Gasmeten volgens planning bijeen geweest. Belangrijk onderwerp bij Buitenwacht waren de eerste ervaringen met invoering van het MPCE Buitenwacht. Er is besloten om het MPCE tijdelijk 'on hold' te zetten en het oude praktijkexamen met daarin opgenomen het CVO weer in te zetten. Een memo waarin feedback van twee WBC leden, een analyse van de resultaten en een planning verbeterplan is opgenomen, is rondgestuurd. 23 mei is een vergadering ingepland.
- In WBC Gasmeten is uitgebreid gesproken over invulling van het praktijkexamen Gasmeten en de acties die genomen moeten worden om opdrachtgevers weer vertrouwen te geven in het praktijkexamen. Er zijn acties uitgezet om het praktijkexamen aan te passen en de verklaring handelingen gasmeten te specificeren. Een planning is rondgestuurd.

Colofon

Auteur: Jeannette Schuddeboom

VCA Infra is een onderdeel van Stichting eX:plain

Disketteweg 6
Postbus 1230
3800 BE Amersfoort

033 489 20 73
info@vcainfra.nl
www.vcainfra.nl